

Teismas patenkinio Panevėžio apygardos prokuratūros ieškinį dėl viešojo intereso gynimo. Vilniaus apygardos administracinis teismas savo nutartimi patvirtino teisėtvarkos pareigūnų įtarimus, kad kultūros vertybe pripažinto dvaro Utenos rajone teritorija ir apsaugos zona buvo sumažintos neteisėtai.

Specialiųjų tyrimų tarnybos Panevėžio valdybos pareigūnams, atliekantiems vieną korupcinio pobūdžio ikiteisminį tyrimą, kilo klausimų dėl Utenos rajone esančio dvaro teritorijos bei jo apsaugos zonos sumažinimo aplinkybių pagrįstumo. STT pareigūnai gautą informaciją pateikė įvertinti Panevėžio apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriui (VIGS).

Atlikęs tyrimą, Panevėžio apygardos prokuratūros VIGS prokuroras Remigijus Senkus su pareiškimu kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą, prašydamas panaikinti Kultūros paveldo departamento ir Nacionalinės žemės tarnybos sprendimus, kuriais buvo sumažinta kultūros vertybe pripažinto dvaro Utenos rajone teritorija.

Prokuroras, kreipdamasis į teismą, pateikė tyrimo metu surinktus duomenis. 2010 m. sausio 13 d. Apskrities viršininko įsakymu minėta dvarvietė buvo įregistruota kaip nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorija ir nustatyta apsaugos zona visam 1,4335 ha plotui. Po 5 mėnesių šį žemės sklypą, žinodamas apie jam taikomus apribojimus, įsigijo M. B.

Naujasis dvarvietės savininkas kelis kartus kreipėsi į paveldosaugininkus, prašydamas sumažinti dvaro teritorijos ribas, tačiau jo prašymai buvo atmesti, nes M. B. nepateikė jokios informacijos, jog prašoma sumažinti teritorija prarado kultūros paveldo vertingąsias savybes.

2018 metų birželį M. B. pakartotinis prašymas sumažinti saugomą teritoriją 657 kvadratiniais metrais buvo išnagrinėtas Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Pirmojoje nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryboje. Vertinimo tarybos posėdyje M. B. teigė, jog sodybą jis padovanojo sūnui, nori jam priklausančioje žemėje pastatyti namelį, rekonstruojant iš jau stovinčio pastato, todėl prašo sumažinti teritoriją. Tačiau tyrimą atlikęs prokuroras nustatė, kad dvarvietės savininko teiginiai neatitinka realybės. Registrų centre dar 2017 metais buvo įregistruotas minėtoje teritorijoje jau pastatytas gyvenamasis namas.

Paveldosaugininkai nusprendė M. B. prašymą patenkinti ir dvarvietės teritoriją sumažinti. Prokurore nuomone, šis sprendimas buvo priimtas remiantis tikrovės neatitinkančiu ūkinio poreikio motyvu (dėl pastato statybos), o ne tyrimų duomenimis, kurių pagrindu būtų nustatyta, jog kultūros paveldo teritorija (dėl kurios sumažinimo kreipėsi sklypo savininkas)

prarado vertingąsias savybes, dėl kurio ji netenka kultūros paveldo teritorijos statuso kaip ir numato teisės aktai.

Prokuroras savo skunde teismo prašė naikinti ir 2018 m. spalio 15 d. Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimą patvirtinti minėto žemės sklypo naujus kadastrinius duomenis, kuriais nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorija ir apsaugos zona nuo 1,4335 ha (viso žemės sklypo plotas) sumažinta iki 1,3646 ha.

Išnagrinėjęs prokuratūros skundą, Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija lapkričio 15 dieną nusprendė jį patenkinti. Teismas konstatavo, kad kultūros vertybe pripažinto dvaro teritorija buvo sumažinta nemotyvuotai, tuo pažeidžiant viešąjį interesą. Teismas panaikino Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Pirmosios nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktą bei pripažino negaliojančiu Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimą.

Generalinės prokuratūros Komunikacijos skyriaus
vyriausioji specialistė Rasa Stundžienė

